

EEN KIND MET EEN ERBSE PARESE

INFORMATIE EN ADVIEZEN VOOR DE EERSTE
WEKEN

FRANCISCUS VLIETLAND

Inleiding

We spreken van een Erbse parese wanneer er bij de geboorte een beschadiging is opgetreden aan de zenuwen die van de nek naar de arm lopen. De officiële naam is 'Obstetrische Plexus Brachialis Letsel'. Erbse parese is vernoemd naar neuroloog Erb die dit geboorteliesel als eerste heeft beschreven.

De gevolgen

Een taak van zenuwen is het aandrijven van de spieren. Een andere taak is het doorgeven van gevoel. Wanneer zenuwen niet goed werken, kan dat tot gevolg hebben dat uw kind het armpje niet voelt en het niet goed kan bewegen.

Ontstaan

Een Erbse parese is meestal het gevolg van een moeizame bevalling. Er moet soms snel gehandeld worden om het kind geboren te laten worden. Dit kan bij 1 tot 3 van de 1000 kinderen leiden tot beschadiging van de zenuwen in de hals. De ernst van de klachten kan verschillen.

Hoe ziet de toekomst eruit?

In de eerste periode is nog niet bekend hoe het letsel zich ontwikkelt. In de eerste weken wachten we af in hoeverre er spontaan herstel optreedt. In 70% van de gevallen herstelt Erbse parese zich spontaan en volledig. Bij de overgebleven kinderen blijft er in meer of mindere mate functioneel beperkte arm- of handfunctie bestaan. Bij kinderen waarbij er onvoldoende herstel optreedt is er verder behandeling nodig. In dit geval wordt u doorverwezen naar een academisch ziekenhuis.

Behandeling en controle

De kinderarts is de hoofdbehandelaar van uw baby. De kinderarts schakelt de kinderfysiotherapeut in. Meestal een dag na de bevalling laat de fysiotherapeut u in het ziekenhuis zien, hoe u uw kind het beste kunt optillen en verzorgen en hoe u daarbij het armpje kunt beschermen. Daarnaast zorgt de fysiotherapeut ervoor dat u bij een kinderfysiotherapeut terecht kunt voor verdere begeleiding aan huis.

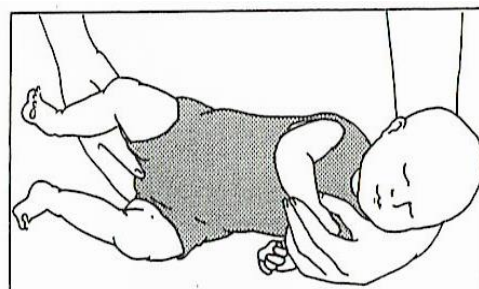
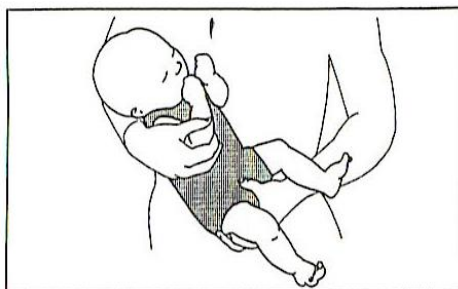
Bij het ontslag uit het ziekenhuis krijgt u ook een afspraak mee voor de kinderarts. Deze kijkt hoe het met de algemene gezondheid van uw kindje gaat, en ook of het armpje goed vooruit gaat. In het zeldzame geval dat de arm na drie maanden nog niet voldoende is hersteld, verwijst de kinderarts uw kindje door naar de neurochirurg. Deze kijkt hoe het met de algemene gezondheid van uw kindje is, en hoe het met de schouder, arm en hand gaat. In de periode na de geboorte is het nog niet bekend hoe dit verloopt. In het geval dat er onvoldoende herstel optreedt, overlegt de kinderarts in met u, uw kindje doorsturen naar een Plexus Brachialis Team in een academisch ziekenhuis.

Wat kunt u doen?

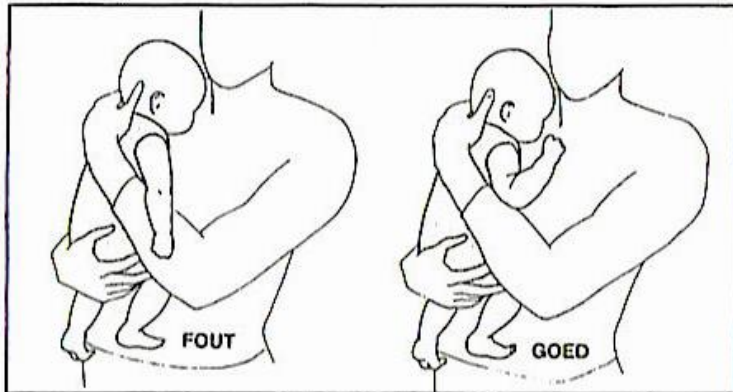
Het is belangrijk dat de schouder, elleboog, pols en vingers van de aangedane arm goed blijven bewegen. Hoe u dat het beste kan doen, zal de kinderfysiotherapeut met u door nemen. De oefeningen die u krijgt moeten vaak worden gedaan. Het liefst elke keer dat u overdag de luier van uw kind verschoont. Daarnaast mag u de arm in deze periode veel aanraken en strelen. Dit is zelfs heel belangrijk, omdat uw kind zich daardoor bewust wordt van de arm. Ook is het prettig de aangedane arm te ondersteunen bij tillen en dragen.

Dragen en oppakken

Omdat het belangrijk is dat de arm van uw kind niet afhangt, kunt u uw kind het beste optillen en dragen met de aangedane arm tegen u aan. Wanneer de aangedane arm van u af is, moet u er voor zorgen dat deze goed ondersteunt is.



Wanneer u uw kind rechtop houdt (bijv. voor een boertje) ondersteunt u met één hand de billen en met de andere hand houdt u de aangedane arm in de juiste positie.



Aan- en uitkleden

- Kleed eerst de aangedane en daarna de gezonde kant aan.
- Bij het uitkleden geldt het omgekeerde, begin dan met de gezonde arm.
- Het is handig om overslagrompertjes en truitjes te gebruiken.

Baden

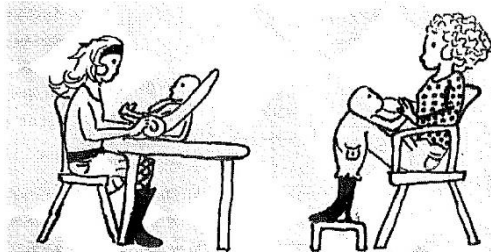
- Ondersteun de arm goed bij het in en uit bad gaan.
- U kunt uw kind het beste vasthouden aan de gezonde arm waarbij het hoofd op uw pols steunt.
- In bad mag de arm vrij bewegen.
- Een tummytub (emmer) is niet geschikt, omdat u uw kind dan teveel onder de oksels moet steunen.

Slaaphoudingen

Leg uw kind altijd te slapen op de rug. Daarbij kunt u proberen het hoofdje afwisselend naar links en rechts te draaien. Merkt u dat uw baby een voorkeurshouding ontwikkelt, kunt u adviezen krijgen bij uw kinderfysiotherapeut.

Spelen

Wanneer uw kind in de box ligt of bij u op schoot, is het goed dat de arm vrij kan bewegen. Een prettige houding voor in de wipstoel en op schoot ziet u op het plaatje hieronder.



Oefeningen

De kinderfysiotherapeut in het ziekenhuis neemt met u de oefeningen die in deze folder staan door. Welke u daarna samen met uw eigen kinderfysiotherapeut zal continueren en mogelijk uitbreiden. Bedenk dat tijdens het oefenen met de aangedane arm de bewegingsmogelijkheden van de gezonde arm als voorbeeld dienen. Deze oefeningen zijn nodig om de beweeglijkheid van de gewrichten van uw kind zoveel mogelijk te behouden.

De oefeningen moeten langzaam uitgevoerd worden. Aan het eind van de beweging houdt u deze stand voor tenminste 10 seconden vast.

Plexus Brachialis Team - LUMC Leiden

Oefeningen voor de mobiliteit voor kinderen met een Plexus brachialis letsel.

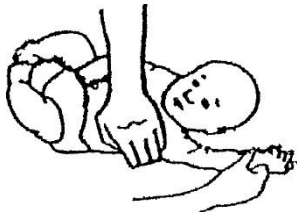
Deze oefeningen zijn nodig om de beweeglijkheid van de gewrichten van uw kind zoveel mogelijk te behouden. Ze moeten langzaam uitgevoerd worden. Aan het eind van de beweging deze stand voor tenminste 10 seconden vast houden. Oefen meerdere malen op een dag. De gezonde arm dient als vergelijking.

Schouderoefening A

1. Pak de onderarm



2. Breng de arm rustig boven het hoofd, houd de arm dicht tegen het oor



Schouderoefening B

1. Breng de bovenarm zijwaarts tot halverwege en buig de elleboog 90°



2. Draai de arm naar achteren zodat de arm op de onderlaag komt



3. Draai de arm weer terug zodat de handpalm op de onderlaag komt.



Schouderoefening C

1. Leg de arm tegen de zijkant van het lichaam met de elleboog 90° gebogen op de buik.

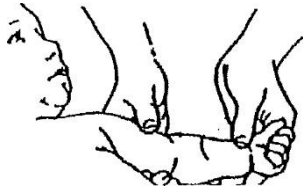


2. Draai rustig de onderarm naar buiten zodat de handrug de onderlaag raakt.



Elleboog oefening:

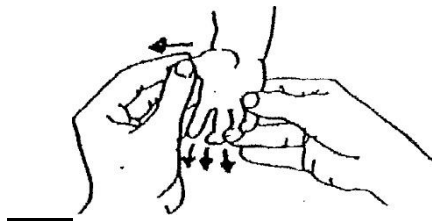
1. Draai de handpalm naar boven en strek de elleboog



2. Buig de elleboog met de handpalm naar boven



Pols en Vingers oefeningen



Vragen

Het kan zijn, dat u na het lezen van deze informatie nog vragen heeft, stel ze gerust.

Neem hiervoor contact op met de afdeling Fysiotherapie via 010 893 93 93.

Verdere informatie is onder andere te vinden op de website van de Erbse Parese Vereniging Nederland www.evpn.nl.